

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

נח

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק טו

(תרגום חפשי)

ירצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה

שנת הקהל

שנת המאה וחמישים להסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" נ"ע

לזכות

הרה"ת ר' יונה מרדכי שיחי' ווייס,
ליום הולדתו, הושענא רבא - כ"א תשרי

ר' יונתן מיכאל שיחי' פעלמאן,

ליום הולדתו, כ"ד תשרי

הרה"ת ר' יהושע שיחי' גאלדמאן,

ליום הולדתו, כ"ה תשרי

הרה"ת ר' אשר הכהן שיחי' כ"ץ,

ליום הולדתו, כ"ח תשרי

הרה"ת ר' ברוך לייב שיחי' בראוד,

ליום הולדתו, בדר"ח מ"ח

הו"ח ר' משה שיחי' אנטיאן,

ליום הולדתו, ב' מ"ח

הו"ח ר' בן-ציון שיחי' נאוואק,

ליום הולדתו, ג' מ"ח

הרה"ת ר' אלעזר מאיר שיחי' פיש,

ליום הולדתו, ה' מ"ח

הרה"ת ר' מעיין שיחי' קרבל,

ליום הולדתו, ט' מ"ח

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק

ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

נדפס ע"י ידידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

הי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading Inyonei Moshiach U'geula!!!
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved Ones
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

א. דברי הזהר הק' על "נבקעו כל מעיינות" והסברים

בקשר לפסוקי' "בשנת שש מאות שנה לחיי נח... נבקעו כל מעיינות תהום רבה וארובות השמים נפתחו", נאמר בזוהר הק' ²: "ובשית מאה שנין לשתיאה יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא ומבועי דחכמתא לתתא ויתתקן עלמא לאעלא בשביעאה". דהיינו: בשנת השש מאות לאלף השישי יפתחו שערי חכמה למעלה ומעיינות החכמה למטה והעולם יתוקן כדי שיוכל להכנס לאלף השביעי.

שני הענינים האלה: "תרעי דחכמתא לעילא ומבועי דחכמתא לתתא" (המרומוזים בפסוקי' ³: "נבקעו כל מעיינות תהום רבה" (מבועי דחכמתא לתתא) "וארובות השמים נפתחו" (תרעי דחכמתא לעילא) הם: חכמת התורה (עילא) וחכמות העולם (לתתא) ⁴.

ואכן בזמן ההוא היתה התגלות יתירה בפנימיות התורה ⁵.

בקשר לכך אמר אדמו"ר ה"צמח צדק ⁶, שהקץ, שחושב לשנת תר"ח, היה העובדה שבשנה ההיא נדפס ספר לקוטי תורה, (ותכלית ביאת המשיח היא: "מלאה הארץ

(1) פרשתנו ז, יא.

(2) ח"א קיז, א. – בדפוסים שלפנינו לא הובא סיום הכתוב (וארובות השמים נפתחו). אבל ברא"ג הובא באוה"ח לזוהר כאן, וכן בעטרת ראש (נה, א) משמע, שגרסי' בזוהר גם סיום הכתוב.

(3) רא"ג שבהערה הקודמת.

(4) ס' אשמורת הבוקר (שאלוניקי, תרי"ב) לזוהר.

(5) ועיי"ש בזוהר (קיה, א): וכד יהא קריב ליומי משיחא אפילו רביי דעלמא זמנין לאשכחא טמירין דחכמתא כו'. וראה דרך אמת שם. וראה בארובה שיחה שנדפסה בסוף המשך תרס"ו. לקו"ש ח"ז ע' 206 ואילך.

(6) ראה תורת שלום ע' 237.

דעה את ה' ⁷). וכמה שנים לפני כן נדפס ספר תורה אור (בתקצ"ז ⁸). כאשר לימוד פנימיות התורה הוא באופן כזה – מתקיים מצב של "יתפרנסון" ⁹ (לשון התיקוני זוהר ביחס ללימוד ספר הזוהר, לשון שמשמעותה – פירוש ובירור), "זיפוצו" ¹⁰ של מעיינות הבעש"ט, שהתגלותו היתה ¹¹ קרוב לשנת ת"ק ¹².

כן התפתחו אז גם חכמות העולם באופן מיוחד.

וצריך להבין: מובן שהתגלות פנימיות התורה היא הכנה לאלף השביעי, כי בימות המשיח יהיה "מלאה הארץ דעה את ה'", וגילוי פנימיות התורה שהיא "מעין" של תורת המשיח, היא הכנה מתאימה לכך ¹³. אך כיצד משמשת התפתחות חכמות העולם כהכנה לאלף השביעי?

ועוד: הזוהר הק' מביא את שני הענינים ב"חדא מחתא", ולכן מובן שישנה הדדיות ביניהם: התגלות חדשה בחכמת התורה (כהכנה לימות המשיח) "גרמה" להתפתחות

(7) ישע' יא, ט. ובארוכה – רמב"ם בסיום וחותם ספרו יד החזקה, עיי"ש (ושם הל' תשובה רפ"ט).

(8) ראה היום יום ע' טז. ובכ"מ.

(9) לשון התקו"ז (ת"ז בסופו). ובהקדמת מקדש מלך לזוהר: יתפרנסון... כשיפודש להם אמיתות מאמריו כו'. ובכסא מלך (לתקו"ז שם): בדרא בתראה דוקא קרוב לימות המשיח כו' (אף אשר) זה כמה מאות שנים שנתגלה כו' (כי הלימוד צ"ל דוקא באופן של) יתפרנסון כו' יפודש מאמריו העמוקים בהקדמות שגילה האר"י ולה"ה כו' שיבינו כו' כי הלומד גירסא בעלמא הגם שיש לו שכר טוב כו' עכ"ז הסגולה דבגיני' וקראתם דרור היא כשיתפרנסון וילמדו פירושי המאמרים כו'. – ראה גם כן הקדמת הרח"ז לשער ההקדמות.

(10) אגה"ק דהבעש"ט – נדפסה בסו"ס בן פורת יוסף. ובכ"מ.

(11) שנת תצ"ד (לקו"ד ח"א לא, א. ועוד).

(12) עיין אוה"ח ר"פ צו.

(13) ראה תניא רפ"ז.

לעילוי נשמת

החייל ב"צבאות השם" שכנא ע"ה
בן ר' שלמה אלי' שיחי'
נפטר בדמי ימיו, כ"א מנ"א ה'תשנ"ט
ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות אחיו ואחיותיו שיחיו
ולזכות הוריו

הרה"ת ר' שלמה אלי' וזוגתו מרת שרה שיחיו
מארקאוויטש

לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק
ומתוך בריאות הנכונה, ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר
*

נדפס ע"י ידידיהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו
שגלוב
* * *

לעילוי נשמת

ר' משה עזיז ב"ר אלי' ע"ה
נפטר ביום כ"ג ניסן - אסחה"פ, ה'תש"ע
ת. נ. צ. ב. ה.
*

נדפס ע"י בני משפחתו שיחיו

* * *

לעילוי נשמת

ר' נוריא-ל ב"ר אשר ע"ה חביביאן
נפטר אור ליום ב' דחג הפסח - ט"ז ניסן, ה'תש"ע
ת. נ. צ. ב. ה.
*

נדפס ע"י בנו

הרה"ת ר' אשר וזוגתו מרת אסתר
ומשפחתם שיחיו חביביאן

להזמן דקידוש לבנה – שמצינו בזה חילוקי מנהגים: אחר ג' ימים למולד¹⁰, אחר ז' ימים למולד¹¹, ובמוצאי שבת¹², „אם ליל מוצאי שבת הוא קודם י' בחודש . . אבל אם הוא אח"כ אין ממתנין עד מוצאי שבת, שמא יהיו ב' לילות או ג' או ד' עננים ולא יראו הלבנה ויעבור הזמן”¹³, ובפרט במדינות שרגיל יותר שהשמים מכוסים בעננים, ובפרט בימות החורף¹⁴ – ונהרא נהרא ופשטי, ובכל מקום ומקום לפי ענינו (ובמקום שיש שאלה וספק יעשו כהוראת רב מורה-הוראה שעל אתר).

ועוד ועיקר – קידוש לבנה מתוך כוונה מיוחדת למהר ולזרז ולפעול תיכף ומיד ביאת דוד מלכא משיחא, ע"י ההוספה בדרישה ובקשה על הגאולה, כסיום וחותם קידוש לבנה: „ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם אמן”.

(משיחות ש"פ נח, ד' מרחשון תשנ"ב)

- (10) ראה ט"ז שם סק"ג.
(11) שו"ע שם ס"ד. ובסידור אדה"ז „עפ"י הקבלה אין לקדש הלבנה עד אחר ז' ימים למולד” (וראה בארוכה הגהות כ"ק אדנ"ע (בסידור תורה אור רמב, איב. ובסידור עם דא"ח שכא, א"ב). שער הכולל פל"ג ס"ב. וש"נ).
(12) שו"ע שם ס"ב.
(13) רמ"א שם.
(14) ראה הגהות כ"ק אדנ"ע ושער הכולל שם, שמטעם זה לא ה' הצ"צ מקפיד (בימות החורף) להמתין עד אחר ז' ימים. אבל פשוט שחילוק בזה באם דרים במדינה ש(כו"כ מ)חדשי החורף אינם מעוננים.

בחכמות העולם, ויש להבין על מה מתבסס הקשר ביניהם, והלא חכמות העולם הם בדרגא נמוכה (לתתא) באין ערוך לדרגת חכמת התורה¹⁴ (לעילא), ובמיוחד פנימיות התורה?

ב. לנצל את חכמות העולם לעבודת ה'

העולם כולו ותכולתו נבראו "בשביל התורה ובשביל ישראל"¹⁵ וכל מה שברא הקדוש-ברוך-הוא בעולמו לא בראו אלא לכבודו^{15*}. מובן, אם כך שתכלית ושלימות כל נברא היא להיות מנוצל על-ידי יהודים בעבודת ה'.

וכך גם לגבי חכמות העולם¹⁶: הכוונה שבהתפתחותן הוא (בלשון התניא¹⁷) "להשתמש בהן לעבודת ה' או לתורתו"

[אך כיוון ש"לאו כל מוחא סביל דא" – לא כל אדם מסוגל להגיע לדרגות אלה, שייך ענין זה רק ליחידי סגולה, כדברי אדמו"ר הזקן: "זוהו טעמו של הרמב"ם והרמב"ן וסיעתן שעסקו בהן" ואדם שאיננו מסוגל לכך "מלביש בחי' חב"ד שבנפשו האלוקית"¹⁸].

ג. אין הכוונה ללימוד באוניברסיטאות

יש להבהיר, למרות שהדבר ברור

- (14) ראה אזה"ת בראשית תצו, ב ואילך. שמיני ע' נז ואילך.
(15) אותיות דרע"ק ב'. פרש"י ר"פ בראשית. ועוד.
(15*) אבות ספ"ז.
(16) להעיר מדרמ"צ (סא, ריש ע"ב), דבכל נברא פרטי יש בחי' חכמה שהיא ראשית הנברא ומחכמה נמשך אח"כ לשאר חלקיו כו', ע"ש.
(17) תניא שם.
(18) תניא שם. – דרגות שונות בלימוד חכמות העולם לש"ש, וכן דיוק לשון התניא „שידע... הרמב"ם ורמב"ן ז"ל" – נת' בלקו"ש ח"ב ע' 197 ואילך.

מאליו, שאין הכוונה בכל הנ"ל לבעית הלימוד באוניברסיטאות וכיו"ב, שהוא ממש איסור חמור, וסכנה (וחמירא סכנתא מאיסורא^{18*}) שהרי כל האוירה וההשקפה חדורות בכפירה בהשגחה הפרטית של הקב"ה. מקובלת שם כדבר מובן מאליו ההנחה שאין שום כח המתערב בחוקי העולם, ובחלקם המכריע נלמדים לימודי כפירה, אמונות ע"ז¹⁹ וכו',

וברובם ככולם אינם קיימים גדרים בושה וצניעות, ולועגים לכל המתחשב בגדרים אלה, ולהיפך: כל הפרוץ יותר – נעלה יותר.

ומפורסם המצב האיום השורר בקמפוסים, בפנימיות, במקומות הטויל וכו', ואין להאריך בדבר מבהיל בכלל, ובמיוחד במידה איומה כ"כ.

מפורסמת הטענה שהוא (או היא) לא ינוק אלא יעמוד בנסיון – ומפורסמת גם התשובה, שאפילו צדיק גמור מבקש מהקב"ה בתחילת היום האחרון של שנת ה' 120 לחייו עוד לפני התפילה: "אל תביאנו לידי נסיון"^{19*}. וניתן להאריך בכך אך אין כאן מקומו.

ד. ניצול החכמות בעבודת ה' קשור בהכנה למשיח

כיוון שבזוהר קשורה התפתחות חכמות העולם בהכנה ל"אעלא בשביעאה", מובן שתועלתן בעבודת ה' מתבטאת בענין שהוא הכנה לימות המשיח. ונשאלת השאלה: כיצד?

- (18*) חולין יוד, א.
(19) ראה רמב"ם פ"ב דהל' ע"ז, ה"ב: צונו הקב"ה שלא לקרות כו' ולא נהרהר כו' שלא תשאל ע"ז עבודתה כו' (עיי"ש ובה"ג).
(19*) בברכות השחר (ברכות ס, ב). וראה סנהדרין קו, א.

הייעוד²⁰ "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר" הוא מן הענינים העיקריים שיהיו בימות המשיח. גילוי האלקות לא יהיה רק באופן של "מלאה הארץ דעה את ה'". אלא גם "וראו כל בשר כי פי ה' דבר".

לא תהיה ראייה רק ב"עין השכל הרוחני" אלא (כפי שמבאר אדמו"ר האמצעי^{20*}) גם "ראיה גשמית בעין הגשמית", ולא רק "עין גשמית" אלא הבשר הגשמי עצמו יראה "כי פי ה' דבר" כפי הנלמד מן הנאמר בפסוק: "וראו כל בשר" ולא ו"ראו כל עיני בשר" (כמו "ותחזינה עינינו")²¹.

הקשר בין התפתחות חכמות העולם לבין הכנה לימות המשיח שייך לענין זה: ניצול חכמות העולם לעבודת ה' או לתורתו מועיל בהכנה ל"מעין" של "וראו כל בשר" – ראייה גשמית וממשית בעיני עבודת ה'.

ה. התפתחות בחכמות העולם

ממחישה את ענין "עין רואה

ואוזן שומעת"

דוגמא לדבר: אחד מכוחות הטבע שהתגלה והתפתח בשנים האחרונות (אם כי היה קיים מששת ימי בראשית בכל תקפו, אך לבני אדם לא היה ידוע על כך) הוא האפשרות לשמיעה מיידית של קול ממקום מסויים למקום אחר במרחק רב. (על-ידי טלפון ויותר מכך²² על-ידי רדיו),

ולאחרונה גם ראיית האדם וראיית כל תנועותיו.

אפשרות זו לשמוע כל הגה והגה של אדם, ממש ברגע בו הוא נשמע, בכל קצוי תבל,

(20) ישע' מ, ה.

(20*) שער האמונה פכ"ח ואילך. וראה תניא פל"ו.

(21) נוסח התפלה. וראה ישע' נב, ח (הובא בתניא שם).

שער האמונה רפכ"ו: כי עין בעין יראו גו'. ועוד.

(22) ראה לקמן בפנים סעיף ז.

ולראותו, מבהירה באופן מוחשי את הענין של להבדיל, "עין רואה ואוזן שומעת"²³, אם "אוזן" שלמטה יכולה לשמוע מיד (ו"עין" שלמטה – יכולה לראות) מה שנעשה בקצה העולם – קל-יחומר שקיים ענין זה לגבי ה"אוזן" (או "עין") שלמעלה ("הנוטע אוזן הלא ישמע אם יוצר עין הלא יביט"²⁴), ללא הגבלות ח"ו. כל מה שאדם עושה, ואפילו בחדרי חדרים, נקלט – באותו רגע ממש – על-ידי "עין רואה ואוזן שומעת" (וממילא) "וכל מעשיך בספר נכתבים"²⁵.

ועל-ידי הדגמה מוחשית²⁵ זו תהיה התבוננותו בענין של "הנה ה' נצב עליו וכו' ומביט עליו ובוהן כליות ולב אם עובדו כראוי"²⁶ באופן הקרוב יותר לתפיסה גשמית, ולא רק בדרך של השגה בשכל עיוני (שלא תמיד משפיעה על האדם בשלימותה), וממילא ישפיע הדבר יותר²⁷ על המדות שבלב, ועל מחשבה דבור ומעשה.

1. ישנם ענינים שנבראו

מלכתחלה לשימוש מוגדר

בקיום התורה והמצוות

כל עניני העולם נבראו "בשביל התורה ובשביל ישראל", אך חז"ל מציינים דברים מסויימים ומדגישים שאלה נבראו מלכתחילה רק לשימוש מסויים לענין מוגדר של תורה ומצוות. לדוגמא: "לא היה העולם ראוי להשתמש בוהב, ולמה נברא? –

(23) אבות פ"ב מ"א.

(24) תהלים צד, ט. נת' בסה"מ קונט' ח"ב רעט, ב ואילך. ועוד.

(25) ראה בארוכה סה"מ קונט' ח"א (רכו, ב ואילך) בנוגע למשלים, שע"י השגת אלקות היא במוחש ממש, עיי"ש. וראה לקמן הערה 40.

(26) לשון התניא רפמ"א. וראה רמ"א או"ח בתחילתו.

שור"ע אדה"ז שם (ובמהד"ת – סעיף ד"ח). ממ"ז ח"ג פנ"ב.

(27) ראה שער האמונה שם (מה, א): ולהתפעל ביותר מפני שהוא מקרוב יותר כו', ע"ש.

עשירות שנים, יותר מארבעים שנה ש"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"².

ועאכו"כ בשנה זו – ה'תשנ"ב – שהר"ת שלה (לאחרי ובהוספה לשנה שלפני, ה'תנש"א, הי' תהא שנת נפלאות אראנו) "הי' תהא שנת נפלאות בה", ו"נפלאות בכל", "בכל מכל כל"³ (בגמטריא "קבץ"⁴), שכולל כל הענינים כולם (נוסף לכך שהאות ב' היא אות השימוש לכל הענינים), ולכל לראש ובעיקר ה"נפלאות" דהגאולה האמיתית והשלימה, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁵. . . הרי בודאי ובודאי שכבר כלו כל הקיצין, וכבר עשו תשובה, ועכשיו אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו!

* * *

כשעושים חשבון-צדק בסיומו של השבוע הראשון לעבודה בעולם בשנת ה'תשנ"ב, "הי' תהא שנת נפלאות בה", ובאים למסקנא שאין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו – צריך הדבר להתבטא בתוספת זהירות והידור בקידוש לבנה, "שהם עתידים להתחדש כמותה"⁶, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י דוד מלכא משיחא, "דוד מלך ישראל חי וקיים"⁷.

ובפרטיות יותר:

לכל לראש – להזהר ולהשתדל יותר בקידוש לבנה, בבגדים חשו-בים ונאים, ברחוב וברוב עם הדרת מלך⁸, גם באותם מקומות שעד עתה לא הקפידו על זה (לפי שדרים בין הגוים⁹), כולל גם הזהירות בנוגע

(2) תבוא כט, ג.

(3) ראה ב"ב טו, סע"ב ואילך.

(4) ראה חידושי חת"ס שם.

(5) מיכה ז, טו.

(6) נוסח ברכת קידוש לבנה (סנהדרין מב, א).

(7) ר"ה כה, א.

(8) פרטי הדינים דקידוש לבנה – ראה בטושו"ע או"ח סתכ"ו, ובנ"כ שם.

(9) ראה מג"א שם סקי"ד.

הוספה

בשורת הגאולה

מד.

והדגשה יתירה בכהנ"ל – בנוגע לחשבון-צדק בשבת פרשת נח בשנה זו:

ובהקדמה – שכיון שהעיד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שכבר סיימו כל עניני העבודה, כולל גם צחצוח הכפתורים, ועומדים מוכנים («עמדו הכן כולכם») לקבל פני משיח צדקנו, הרי, מסקנת החשבון-צדק (חשבון-צדק דייקא, חשבון אמיתי) שעושים בימינו אלו, היא, שתיכף ומיד ממש צריכה לבוא הגאולה האמיתית והשלמה בפועל ממש!

ובפרטיות יותר:

גם כשידע איניש בנפשי מעמדו ומצבו שיש אצלו ענינים הצריכים תיקון, אין זה בסתירה ח"ו לעדותו של נשיא דורנו שכבר נשלמה העבודה ועומדים מוכנים לקבל פני משיח צדקנו, כי, העבודה דכללות בנ"י במשך כל הדורות שצריכה להיות בזמן הגלות כדי לבוא להשלימות דהגאולה (שתלוי' «במעשינו ועבודתינו (ד) כל זמן משך הגלות»¹ – נסתיימה ונשלמה, ואין ביאור והסבר כלל על עיכוב הגאולה, ולכן, גם אם חסר בעבודתו של הפרט במשך הזמן שמתעכבת הגאולה מאיזו סיבה שתהי', ה"ז ענין פרטי שבודאי צריך לתקנו ולהשלימו, אבל, אין זה גורע ח"ו בגמר ושלמות «מעשינו ועבודתינו» דכלל ישראל שעומדים מוכנים להגאולה, וכיון שכן, גם התיקון והשלמות דהפרט היא בנקל יותר, ומתוך שמחה, בידעו שתיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלמה.

... ואם הדברים אמורים בזמנו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין, על אחת כמה וכמה לאחר שיעברו כמה

(1) תניא רפ"ז.

לקוטי

נח

שיחות

בשביל המשכן ובשביל ביהמ"ק²⁸.

כל עניני העולם שנבראו "בשביל התורה ובשביל ישראל", יכולה כוונת בריאתם להתממש על-ידי שמשמשים בהם בפועל בעניני העולם (דברי רשות וכו'), ועל-ידי כך משיגים (מאוחר יותר) תועלת בעבודת ה'.

לא כן בענינים שנבראו, כדברי חז"ל, לשימוש מיוחד ומוגדר, לגבי "זהב", למשל, נאמר ש"לא היה העולם ראוי להשתמש בזהב" – ניצולו לעניני העולם הוא ירידה לגביו, כי כל מטרת בריאתו לכתחילה היא, שישתמשו בו לצרכי המשכן והמקדש. (אלא שכדי שתהיה בחירה חפשית לאדם, לכן ברא ה' את הזהב באופן שאפשר להשתמש בו²⁹ לא רק "בשביל המשכן ובשביל ביהמ"ק").

הרעיון שהובא לעיל, כדוגמת ה"זהב", מתבטא גם בעניננו. בוהר הק' נקשרה התפתחות חכמות העולם עם התגלות (פנימיות) התורה, וזוהי הוכחה לכך, שזוהי כל כוונת התפתחותן³⁰. (ואפשר לנצלן לתועלת בענינים אחרים רק כדי שתהיה בחירה חפשית, כנ"ל).

כלומר, בכך שאפשר לקבל מחכמות העולם תועלת בעבודת ה', (כפי שנתבאר בסעיף ד') עדיין אין מתממשת התכלית האמיתית של התפתחותן, (כי באופן כזה אין הן אלא ענין של רשות שמועיל לעבודת ה').

הכוונה האמיתית מלכתחילה להתפתחותן היא ניצולן לענין של תומ"צ, ובעיקר להתגלות והפצת פנימיות התורה, שהרי בוהר נקשרת התפתחות חכמות העולם עם התגלות פנימיות התורה.

(28) שמו"ר פל"ה, א (ועיי"ש עוד כיו"ב).
(29) ולהעיר מפרש"י בראשית א, ד (מדברי אגדה); מר"ל (שבת כה, ב. פרש"י תרומה כה, ה) בנוגע ל"תחש". ועוד.
(30) ובמילא שזוהי כל מציאותו – ראה בארוכה לקו"ש ח"ט ע' 192 ואילך.

ז.

השימוש בחכמות העולם צריך להיעשות בשני ענינים שיחודשו בימות המשיח

כמוסבר בסעיף ד', מתבסס החידוש של ימות המשיח על שני ענינים: "מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", וזאת באופן של "וראו כל בשר". ובאופן כזה יש לנצל את חכמות העולם להפצת פנימיות התורה (שהיא "מעין" תורתו של משיח) כדי שעל-ידי כך יהיה גילוי פנימיות התורה כהכנה לתורתו של משיח בשני הענינים הנ"ל: "מלאה הארץ דעה" ו"וראו כל בשר", ולפחות "מעין".

ודוגמא לכך: כאשר משתמשים ברדיו כדי להפיץ את פנימיות התורה, נשמע הענין הנלמד בפנימיות התורה, בגשמיות ובכל קצוי תב.

ועוד: דברי החסידות שנלמדים ברדיו חודרים בכל העולם, וגם למקום שאין שם מקלט רדיו שיקלוט את הקול (שמתפשט, כידוע, בכל מקום, בפועל, ותפקיד המקלט הוא רק לקלוט את הקול ולעבדו אך לא לחדש קול).

וכך ישנו "מעין" של שני הענינים: (א) "מלאה הארץ דעה את ה'" – ללא הגבלות, בכל מקום ומקום. (ב) באופן של "וראו כל בשר" – הקול נשמע ברגע זה ממש בגשמיות.

ח. בחכמות העולם עצמן נראים ענינים של פנימיות התורה

כל הענין הנ"ל, מבהיר רק כיצד משתמשים בחכמות העולם לענין אחר – לענין של תורה ומצוות. אך בחכמות העולם מצד עצמן איננו רואים שום שייכות לקדושה. ההתאחדות האמיתית בין חכמות העולם והתורה היא, שבחכמות העולם בעצמן ייראו ענינים של פנימיות התורה³¹.

(31) להעיר מהמשך זוהר (דלעיל הערה 5): ובהוא

פנימיות התורה מגלה את האחדות הפשוטה³² של הקב"ה בעולם, ריבוי הנבראים איננו סתירה לאחדות הפשוטה של הקב"ה³³, כי אם, אדרבה, ריבוי הנבראים נובע דוקא מן האחדות הפשוטה של האלוקות, כפי שמבואר בכמה מקומות³⁴.

כיוון שהמציאות האמיתית של העולם היא אחדות פשוטה של אלקות, מתבטאת האחדות גם במציאות העולם עצמו, שגם בו תהיה "אחדות".

ו"אחדות" זו שבעולם (שבפנימיותה היא אחדות פשוטה של אלקות) מתגלה יותר ויותר על-ידי התפתחות חכמות העולם.

בעבר חשבו שכל אחד מכוחות הטבע הוא כוח נפרד בפני עצמו, והחומר שממנו בנוי העולם מורכב מיסודות שונים ורבים, אך ככל שמתקדמת התפתחות חכמות העולם, מכירים יותר בעובדה שהריבוי והפירוד שבין היסודות השונים הוא ענין חיצוני בלבד: אופן הצירוף שבין חלקיקיהם, התפשטותם וצמצומם וכו'. יותר ויותר נוטים למסקנה שנקודת המציאות מבוססת על התאחדות של שני ענינים: כמות ואיכות (חומר נושא הכוח (=אנרגיה) והכוח) [אחדות פשוטה היא באלוקות³⁵, ולכן מתבססת מציאות הנברא על התאחדות שני פרטים: כמות ואיכות³⁶].

זמנא אתגליא לכלא הה"ד (צפני' ג, ט) כי אז אהפך אל עמים וגו'.

(32) «אחדות פשוטה, אחדות הוא מבלי בחי' ריבוי כלל ופשוט הוא מבלי התחלקות כלל כו'» (סה"מ תרע"ח ע' קלד).

(33) ואדרבה – כידוע המעלה ב"אחד" על "יחיד" – ראה תו"א נה, ב. אמ"ב שער הק"ש פ"ח ואילך. ועוד.

(34) ראה דרמ"צ מט, א. ועוד.

(35) ראה מכתב – נדפס בלקו"ש חט"ו ע' 473-4.

(36) ראה הקדמת אבן עזרא לפי' עה"ת: ולמה ב"ת

וזהו הקשר בין התפתחות חכמות העולם לבין התגלות – להבדיל – פנימות התורה כהכנה לאלף השביעי³⁷,

גילוי פנימיות התורה מביא ממילא³⁸ להתפתחות חכמות העולם, כי בדרך זאת³⁹ קיים "מעין" תורתו של משיח (שמגלה את אחדותו של הקב"ה בעולם) באופן של "מעין" הענין של "וראו כל בשר וגו'" – שהעולם עצמו נעשה "כלי" לאחדות ה', ורואים את ה"אחדות" בעולם עצמו.

ואז מגלים לפתע, שבעצם, האחדות בעולם איננה אלא האחדות הפשוטה של האלקות⁴⁰ (שמתגלה בפנימיות התורה).

ועל-ידי כך "יתתקן עלמא לאעלא בשביעאה" בקרוב ממש.

(משיחת ש"פ מקץ וש"פ משפטים תשכ"ו,

ד' מרחשון וכ"ח אדר, תשל"ז)

בתחלה לזורות כי ה' אחד והנבראים שנים שהם עצם וצורה. וראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ד סה"א. ולהעיר מבד קודש פ"ד ובהערות שם (וע' 19 שם). ואכ"מ.

(37) להעיר מרמב"ם הל' מלכים ספ"א (שנשמט ע"י הצנזור): וכל הדברים האלו כו' אינן אלא לישר דרך למלך המשיח ולתקן העולם כלו לעבוד את ה' ביחד כו', עיי"ש בארוכה. – ומכ"ש וק"ו בנדו"ד.

(38) ראה בענין השירים (עצמות כו') דסעודת המלך (דרושי עבדים היינו – סידור רצג, סע"ד ואילך. ועוד).

(39) להעיר מהקדמת הרמב"ם לפיה"מ (ד"ה אחר כן): והנכבד שבמושכלות לצייר לנפשו אחדות הקב"ה כו' ששאר החכמות אינם אלא להרגיל בהם עד שיגיע לדעת האלקי כו', עיי"ש בארוכה.

(40) להעיר מסה"מ קונט' (דלעיל הערה 25), שע"י המשלים כו' מדברים גשמיים, מברר ומזכך הנה"א את חלקו בעולם, והיינו הדברים הגשמי' אשר ע"י משיג אלקות ה"ה רואה בהם ענין האלקי והיינו מה שרואה פרטי הנמשל בהמשל ואיך שהם דבר אחד ממש כו', עיי"ש בארוכה.

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח

❧ ❧ ❧

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

❧ ❧ ❧

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח

לעולם ועד